

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. vasario 17 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės, Alės Bukavienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja) ir Artūro Driuko, teismo posėdyje kasacinio rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo taikos sutarties patvirtinimo klausimą civilinėje byloje pagal atsakovo (*duomenys neskelbtini*) kasacinį skundą dėl (*duomenys neskelbtini*) Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos (*duomenys neskelbtini*) nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės (*duomenys neskelbtini*) ieškinį atsakovui (*duomenys neskelbtini*) dėl nuostolių atlyginimo, trečiasis asmuo bendrovė (*duomenys neskelbtini*).

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl šalių taikos sutarties, pateiktos kasaciniam teismui, patvirtinimo.
2. Ieškovė, remdamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir **CPK**) 146 straipsnio 2 dalimi, prašė priteisti iš atsakovo (*duomenys neskelbtini*) žalos atlyginimo, 5 procentų dydžio procesines patikanas, bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovė nurodė, kad (*duomenys neskelbtini*).
4. (*duomenys neskelbtini*) teismas (*duomenys neskelbtini*) sprendimu ieškinį atmetė. Teismas nenustatė atsakovo neteisėtų veiksmų, piktnaudžiavimo procesinėmis ir akcininko teisėmis reikšiant ieškinį dėl teisių gynimo, todėl konstatavo, kad nėra pagrindo pripažinti, jog kyla atsakovo atsakomybė dėl žalos.
5. (*duomenys neskelbtini*) teismas (*duomenys neskelbtini*) nutartimi pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.
6. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (*duomenys neskelbtini*) nutartimi panaikino (*duomenys neskelbtini*) teismo (*duomenys neskelbtini*) nutartį ir (*duomenys neskelbtini*) teismo (*duomenys neskelbtini*) sprendimą ir perdavė bylą iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui.
7. Kasacinis teismas nurodė, kad vertinant, ar atsakovas, prašydamas taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kurios buvo panaikintos kaip pritaikytos nepagrįstai dar iki bylos nagrinėjimo iš esmės, pažeidė pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai, atkreiptas dėmesys į tai, jog ieškovė patirtus nuostolius siejo su tuo, kad dėl taikytų laikinųjų apsaugos priemonių iki (*duomenys neskelbtini*) nepavyko sudaryti planuoto akcijų įsigijimo sandorio pagal jos pirminį pasiūlymą, o kai laikinosios apsaugos priemonės buvo panaikintos ir derybos atnaujintos, akcijų kaina buvo pakilusi ir ieškovė jas įsigijo už didesnę kainą nei ta, kurią būtų sumokėjusi, jei sandorio sudarymas (*duomenys neskelbtini*) mėnesiais nebūtų buvęs sustabdytas. Taip pat kasacinio teismo buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad laikinųjų apsaugos priemonių dalykas buvo trečiojo asmens disponavimo konkrečiam jam priklausančių turtu apribojimas, pačiam atsakovui nereikšiant reikalavimų dėl šio turto, o tik siekiant apginti jo vertinimą, pažeistą jo, kaip mažumos akcininko, teisę į informaciją.
8. Kasacinis teismas nurodė, kad tokiu atveju, kai ieškovė patirtą žalą sieja su laikinųjų apsaugos priemonių, kurios buvo panaikintos dar nepradėjus nagrinėti bylos iš esmės, taikymu, o pati byla baigėsi teismui nepriėmus sprendimo dėl jos esmės, teisiskai reikšmingos aplinkybės, vertinant atsakovo elgesį atitiktis pareigai elgtis atidžiai ir rūpestingai aspektu, buvo laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimą lėmusios priežastys. Nagrinėjant atveju esminę reikšmę turėjo nustatyti aplinkybė, kad atsakovo prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių buvo teisiskai nepagrįstas, o ne atsakovo (*duomenys neskelbtini*) teisme reikštų reikalavimų trečiajam asmeniui (ne)pagrįstumas.
9. Kasacinis teismas konstatavo, kad atsakovo elgesys reikšiant nepagrįstais pripažintus prašymus dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*) teismuose vertintinas kaip pažeidžiantis bendrojo pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai, t. y. laikytinas neteisėtais veiksmais. Tam, kad būtų išspręstas nuostolių patirtų dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, atlyginimo klausimas, turėjo būti nustatytos kitos civilinės atsakomybės už laikinųjų apsaugos priemonių taikymo padarytą žalą sąlygos – žala ir jos dydis, priežastinis ryšys tarp neteisėtų veiksmų ir padarytos žalos.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

10. (*duomenys neskelbtini*) teismas (*duomenys neskelbtini*) sprendimu ieškinį tenkino, priteisė ieškovei iš atsakovo (*duomenys neskelbtini*) Eur žalos atlyginimą, 5 procentų dydžio metines patikanas nuo bylos iškėlimo teisme dienos (*duomenys neskelbtini*) iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
11. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad aplinkybė, jog atsakovo prašymu laikinosios apsaugos priemonės buvo pritaikytos (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*), yra šalutinė aplinkybė nagrinėjamoje byloje, o esminė aplinkybė yra ne šių procesinių sprendimų vykdymas, tačiau atsakovo veiksmų suderinamumas su jam nustatyta rūpestingumo pareiga, todėl pagrįstai byla dėl civilinės atsakomybės taikymo atsakovui yra nagrinėjama jo gyvenamosios vietos ir žalos atsiradimo vietos teisme.
12. Pirmosios instancijos teismas akcentavo, kad, nagrinėdamas bylą iš naujo, vadovavosi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimais. Pirmosios instancijos teismo vertinimu, aplinkybė, kad atsakovas nepareiškė ieškinio (*duomenys neskelbtini*) teisme, įrodė ir prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo nepagrįstumą. Be to, teismo nuomone, yra pagrindas pripažinti, kad atsakovas ne tik veikė neteisėtai, kai pateikė aiškiai nepagrįstus prašymus taikyti laikinąsias apsaugos priemones, bet ir piktnaudžiavo akcininko teisėmis, t. y. tai, kad atsakovas buvo gavęs visą reikiamą informaciją akcininko sprendimams priimti, nustatė tiek (*duomenys neskelbtini*) teismui, tiek ir (*duomenys neskelbtini*) teismas (*duomenys neskelbtini*) nutartimi. Byloje buvo konstatuota, kad atsakovo veiksmai įrodė, jog jis siekė vienintelio tikslo – piktnaudžiaudamas savo, kaip akcininko, teisėmis užkirsti kelią ieškovei ir trečiojo asmens sandorio sudarymui. Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ieškovė įrodė atsakovo neteisėtus veiksmus.
13. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad ieškovė dėl atsakovo neteisėtų veiksmų prarado galimybę užbaigti sandorį ir įsigyti turtą už sutartą kainą, vėliau už tą patį turtą turėjo sumokėti didesnę kainą dėl padidėjusio turto vertės, o tai yra ieškovės patirti nuostoliai, kuriuos atsakovas turi atlyginti. Teismas nustatė, kad ieškovė prarado galimybę įsigyti akcijas už (*duomenys neskelbtini*) Eur ir, užbaigdamas sandorį su trečiuoju asmeniu, patyrė (*duomenys neskelbtini*) Eur nuostolius, nes už įsigytą turtą turėjo sumokėti (*duomenys neskelbtini*) Eur daugiau, negu būtų sumokėjusi (*duomenys neskelbtini*) metais, jeigu laikinosios apsaugos priemonės nebūtų buvusios pritaikytos.
14. Pirmosios instancijos teismo vertinimu, grynai ekonominio pobūdžio žala galėtų būti priteisiama atlyginti tik jeigu yra vertinama asmens kaltės forma, o nagrinėjamoje byloje atsakovas, prašydamas laikinomis apsaugos priemonėmis nustatyti jo nurodytus draudimus pradėjame teismine procese, yra visiškai atsakingas be kaltės už tokius draudimus padarytu nuostolių kompensavimą.
15. Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs byloje esančių įrodymus, nusprendė, kad atsakovas neįrodė ir nepagrindė, jog (*duomenys neskelbtini*) atlikto vertinimo ataskaitos neatitinka RICS (Royal Institution of Chartered Surveyors) standartų ar jų dalinių esančių Tarptautinių vertinimo standartų. Byloje pateiktai ir daugiau vertintojų išvadų, kurios nepaneigia (*duomenys neskelbtini*) atlikto vertinimo ataskaitose pateiktų išvadų dėl ieškovės įsigyto turto vertės pokyčio. Atsakovas nėra pateikęs įrodymų, kurie paneigtų ne tik (*duomenys neskelbtini*) atliktas ataskaitas, bet ir (*duomenys neskelbtini*) išvadas, (*duomenys neskelbtini*) išvadas.
16. Dėl to pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ieškovė įrodė patirtų nuostolių faktą ir dydį.
17. Pirmosios instancijos teismo vertinimu, tarp ieškovės patirtos (*duomenys neskelbtini*) Eur žalos ir atsakovo neteisėto kreipimosi į (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*) teismus su prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones egzistuoja tiesioginis priežastinis ryšys.
18. (*duomenys neskelbtini*) teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi civilinę bylą pagal atsakovo (*duomenys neskelbtini*) apeliacinį skundą, (*duomenys neskelbtini*) nutartimi paliko nepakeistą (*duomenys neskelbtini*) teismo (*duomenys neskelbtini*) sprendimą.
19. Apeliacinės instancijos teismas rėmėsi tuo, kad kasacinis teismas konstatavo, jog, atsižvelgiant į laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimą lėmusias priežastis, yra nustatytas atsakovo veiksmų neteisėtumas pateiktam prašymą teismams dėl jų taikymo, o (*duomenys neskelbtini*) teisme atsakovo reikštų reikalavimų trečiajam asmeniui (ne)pagrįstumas nagrinėjamam atveju nėra teisiskai reikšmingas.
20. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, nuo pradinio (*duomenys neskelbtini*) ketinimų protokolo sudarymo iki galutinio (*duomenys neskelbtini*) susitarimo dėl kainos akcijų vertė padidėjo, todėl ieškovė, negalėdama sudaryti (*duomenys neskelbtini*) sandorio (*duomenys neskelbtini*) dėl pritaikytų laikinųjų apsaugos priemonių, dėl bylos negalėjimą nustatytą atsakovo neteisėtų veiksmų realiai patyrė prašomus priteisti nuostolius. Dėl to konstatavo, kad ieškovė įrodė dėl atsakovo neteisėtų veiksmų realiai patirtos žalos faktą (**CPK 178 straipsnis**).
21. Apeliacinės instancijos teismas, įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes, nusprendė, kad ieškovė dėl atsakovo neteisėtų veiksmų realiai patyrė prašomus priteisti nuostolius, kuriuos sudaro akcijų kainos padidėjimas laikotarpiu, kai nepagrįstai buvo taikomos laikinosios apsaugos priemonės. Ieškovė dėl neteisėtų atsakovo veiksmų už akcijas sumokėjo (*duomenys neskelbtini*) Eur didesnę kainą, t. y. ieškovė realiai patyrė nuostolius, ir šiuos privalo atlyginti atsakovas (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas (toliau – ir **CK**) 6.246, 6.247, 6.249 straipsniai). Akcijų vertės padidėjimas patvirtintas byloje esančia (*duomenys neskelbtini*) išvada. Be to, sandorio šalys, įvertinusios (*duomenys neskelbtini*) atliktą turto vertinimą bei bendrovės finansinės situacijos pokytį nuo minėto turto vertinimo atlikimo iki galutinio (*duomenys neskelbtini*) susitarimo dėl kainos, susitarė dėl akcijų kainos, ją laikė pagrįsta ir atitinkančia rinkos vertę. Dėl to apeliacinės instancijos teismas ieškovei priteisė (*duomenys neskelbtini*) Eur patirtų nuostolių sumą pripažino pagrįsta, atitinkančia visiško nuostolių atlyginimo principą (**CK** 6.249, 6.251 straipsniai).

III. Kasacinio skundo ir atsiliepiųjų į jį teisiniai argumentai

22. Kasacinių skundų atsakovas prašo panaikinti (*duomenys neskelbtini*) teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos (*duomenys neskelbtini*) nutartį ir (*duomenys neskelbtini*) teismo (*duomenys neskelbtini*) sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį palikti nagrinėti arba ieškinį atmeti, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 22.1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai netinkamai taikė **CK** 6.249 straipsnį. Ieškovė realios žalos nepatyrė, nes už sumokėtą papildomą kainą gavo akcijas, kurių rinkos vertės padidėjimas buvo lygus kainos padidėjimui. Taigi, ieškovė, sudarydama didesnę kainos sandorį, gavo ekvivalentišką didesnę vertės turtą ir jokios realios žalos nepatyrė. Teismai neatsižvelgė į atsakovo argumentą, kad kai akcijų perleidimo sandoris sudaromas tarp tai pačių įmonių grupei priklausančių įmonių, siekiant pertvarkyti jų valdymo struktūrą, taip tenkinant galutinį naudos gavėjų interesus, tai neturėtų būti laikoma, kad už didesnę kainą akcijas įsigijusi tokios grupės įmonė patyrė žalą.
 - 22.2. Teismai, vertindami ir pripažindami sąlygas atsakovo civilinei atsakomybei pagal **CPK** 146 straipsnio 2 dalį atsirasti, netinkamai taikė **CK** 6.247–6.249 straipsnių nuostatas ir padarė teisės klaidą konstatuodami, kad grynai ekonominio pobūdžio žala gali kilti tik tos kategorijos bylose, kuriose yra nustatinėjama kaltės sąlyga, tačiau ne tada, kai pagal generalinio delikto doktriną yra taikoma pažeidėjo atsakomybė be kaltės, ir nurodydami, kad grynai ekonominio pobūdžio žala reikalauja nustatyti kaltę, tuo tarpu taikant deliktinę atsakomybę už laikinųjų apsaugos priemonių taikymą kaltė nėra nustatinėjama.
 - 22.3. Teismai netinkamai nustatė priežastinį ryšį ir tokiu būdu pažeidė **CK** 6.247 straipsnį. Net jei ir būtų pripažinta, kad atsakovas, prašydamas taikyti laikinąsias apsaugos priemones, atliko neteisėtus veiksmus, sukėlusius žalą ieškovei, ši žala turi būti siejama tik su laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimo momentu. Dėl šios priežasties atsakovas nelaikytinas atsakingu už ieškovės įsigytų akcijų kainos (rinkos vertės) padidėjimą, atsiradusį po laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimo.
 - 22.4. Teismai nagrinėjant atveju nepagrįstai neįvertino ieškovės ir trečiojo asmens atliktų veiksmų įtakos tariamai atsiradusios žalos atsiradimui ir jos dydžiui, taip pat nevertino, kaip pasireiškė šių asmenų kaltė atliekant nurodytus veiksmus, taigi, nukrypdami nuo teisinio reguliavimo ir jo taikymo praktikos, nagrinėjamam ginčui netaikė **CK** 6.248, 6.253, 6.284 straipsnių, įtvirtinančių atleidimo nuo civilinės atsakomybės ir priteisiamo žalos atlyginimo sumažinimo pagrindus, ir todėl priėmė neteisėtą sprendimą iš atsakovo priteisti visą ieškovės reikalaujamą žalą atlyginimą.
 - 22.5. Teismai netinkamai aiškino kasacinio teismo nutarties prejudicinę galią ir **CPK** 362 straipsnio 2 dalies turinį, pirmosios instancijos teismas atsakovo veiksmus nepagrįstai pripažino neteisėtais, o apeliacinės instancijos teismas atsakovo veiksmų teisėtumą apskritai nevertino, nepagrįstai nurodydamas, kad šis konstatuotas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (*duomenys neskelbtini*) nutartimi.
 - 22.6. Nagrinėjant bylą apeliacine tvarka, buvo pažeistas teismo nešališkumo principas; bylos nagrinėjimas apeliacinės instancijos teisme buvo organizuojamas taip, kad objektyviai nebuvo įmanoma užtikrinti atsakovo tinkamo teisės į teisinę gynybą įgyvendinimo; skundžiami teismų sprendimai yra nemotyvuoti.

- 22.7. Bylą nagrinėję teismai padarė esminį teisės pažeidimą, nagrinėjamoje byloje netaikydami Europos Sąjungos teisės. Byloje yra taikytina (*duomenys neskelbtini*), o ne (*duomenys neskelbtini*) teisė dėl akivaizdžiai glaudesnio bylos ryšio su (*duomenys neskelbtini*). (*duomenys neskelbtini*) teismas yra laikytinas artimiausią sąsają su nagrinėjama byla turinčiu teismu, todėl nuostolių atlyginimo ieškovei klausimas turi būti sprendžiamas (*duomenys neskelbtini*) teisme, o (*duomenys neskelbtini*) teismuose pareikštas ieškiny yra paliktas nenagrinėtas.
23. Atsiliepimu į atsakovo kasacinį skundą ieškovė (*duomenys neskelbtini*) prašo kasacinį skundą atmesti ir palikti nepakeistą apeliacinės instancijos teismo nutartį, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepimas į kasacinį skundą grindžiamas šiais esminiais argumentais:
- 23.1. Teismai pagrįstai nustatė, kad dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo buvo prarasta galimybė ir dėl to ieškovės turėtos išlaidos pripažintos tiesioginiais turtais ieškovės nuostoliais ([CK 6.249 straipsnio](#) 1 dalis), taip pat pagrįstai buvo nustatyta, kad (*duomenys neskelbtini*) buvusi ieškovės galimybė įsigyti akcijas už (*duomenys neskelbtini*) Eur buvo prarasta dėl atsakovo neteisėtų veiksmų ([CK 6.247, 6.249](#) straipsniai).
- 23.2. Bylą nagrinėję teismai pagrįstai nevertino atsakovo kaltės formos ([CK 6.263 straipsnio](#) 1 dalis). Atsakovas žalą sukėlė tyčia. Grynai ekonominio pobūdžio žala gali kilti tik tos kategorijos bylose, kuriose yra nustatinėjama kaltės sąlyga, tačiau ne nagrinėjamoje byloje, kurioje pagal generalinio delikto doktriną taikoma atsakovo atsakomybė be kaltės. Taikant deliktinę atsakomybę už nepagrįstai taikytas laikinas apsaugos priemones, kaltė nėra nustatinėjama, nes dėl rizikos prisiėmimo asmeniui yra taikoma griežtoji civilinė atsakomybė. Be to, byloje nustatytos visos sąlygos priteisti ieškovei žalos atlyginimą, net jeigu ši žala ir būtų kvalifikuota kaip grynai ekonominio pobūdžio.
- 23.3. Teismai pagrįstai nustatė, kad visa ieškovės patirta žala priežastiniu ryšiu yra susijusi su atsakovo neteisėtais veiksmais.
- 23.4. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (*duomenys neskelbtini*) nutartyje pagrįstai konstatavo, kad, atsižvelgiant į laikinųjų apsaugos priemonių panaikinimą lėmusias priežastis, yra nustatytas atsakovo veiksmų neteisėtumas pateikiant prašymą teismams dėl jų taikymo, o (*duomenys neskelbtini*) teisme atsakovo reikštų reikalavimų trečiajam asmeniui pagrįstumas nagrinėjamu atveju nėra teisiskai reikšmingas.
24. Atsiliepimu į atsakovo kasacinį skundą trečiasis asmuo (*duomenys neskelbtini*) prašo kasacinį skundą atmesti ir palikti nepakeistą apeliacinės instancijos teismo nutartį, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepimas į kasacinį skundą grindžiamas šiais esminiais argumentais:
- 24.1. Bylą nagrinėję teismai, nustatydami civilinės atsakomybės sąlygas ([CK 6.246 straipsnis](#), 6.263 straipsnio 2 dalis), nuosekliai ir visapusiškai ištyrė ir įvertino nagrinėjamos bylos dalyką sudarančias aplinkybes, taip pat aplinkybes, susijusias su atsakovo veiksmų neteisėtumu.
- 24.2. (*duomenys neskelbtini*) teismuose niekuomet nebuvo pareikštas ir todėl negalėjo būti nagrinėjamas ieškiny, kurio reikalavimams užtikrinti buvo skirtos (*duomenys neskelbtini*) teismo (*duomenys neskelbtini*) nutartimi pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės. Byloje nenustatyta jokio tiesioginio ryšio tarp ginčo laikinųjų apsaugos priemonių, kurios (*duomenys neskelbtini*) galiojo iki (*duomenys neskelbtini*), ir atsakovo reikalavimų, kurie buvo pareikšti (*duomenys neskelbtini*) teisme. Be to, (*duomenys neskelbtini*) teismai niekada nepriėmė jokio sprendimo ar nutarties, įpareigojančios (*duomenys neskelbtini*) ar jos vadovybę vykdyti kurios nors atsakovo reikalavimus ar bet kokią jų dalį, ir atitinkamai (*duomenys neskelbtini*) atsakovo reikalavimų niekada nevykdė. Bylą nagrinėję teismai teisingai kvalifikavo ir apibendrino byloje nustatytas reikšmingas aplinkybes, susijusias su (*duomenys neskelbtini*) teismuose vykusiais teisiniais procesais ir jų baigtimi.
25. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (*duomenys neskelbtini*) gautas ieškovės, atsakovo ir trečiojo asmens prašymas patvirtinti (*duomenys neskelbtini*) šalių sudarytą taikos sutartį, nutraukti civilinę bylą dėl (*duomenys neskelbtini*) žalos atlyginimo ir 5 procentų dydžio procesinių palūkanų bei bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimo, panaikinti (*duomenys neskelbtini*) teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos (*duomenys neskelbtini*) nutartį ir (*duomenys neskelbtini*) teismo (*duomenys neskelbtini*) sprendimą, grąžinti (*duomenys neskelbtini*) 100 proc. (*duomenys neskelbtini*) žyminio mokesčio, sumokėto už kasacinį skundą.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl šalių taikos sutarties patvirtinimo

26. Šalių procesinė teisė užbaigti bylą taikos sutartimi yra dispozityvumo principo civiliniame procese išraiška, ji gali būti įgyvendinama bet kurioje civilinio proceso stadijoje ([CPK 42](#) straipsnio 1 dalis, 140 straipsnio 3 dalis). Bylos šalims pateikus taikos sutartį dėl teismo ginčo dalyko, teismas turi patikrinti, ar nėra aplinkybių, sudarančių [CPK 42 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytą negalimumą tvirtinti taikos sutarties. Teismas netvirtina šalių taikos sutarties, jeigu jos patvirtinimas prieštarautų imperatyviosioms įstatymų normoms ar viešajam interesui.
27. Ginčo šalys laisva valia, vadovaudamosi geranoriškumo ir bendradarbiavimo principais, tarpusavio nuolaidomis (*duomenys neskelbtini*) taikos sutartimi tarpusavio nuolaidų būdu išsprendė byloje kilusį ginčą ir pateikė taikos sutartį tvirtinti ginčą nagrinėjančiam Lietuvos Aukščiausiajam Teismui. Iš kasaciniam teismui pateiktos taikos sutarties turinio teismas neturi pagrindo spresti dėl ja sudariusių asmenų valios išraiškos ydingumo. Sutarties (*duomenys neskelbtini*) punktu šalys susitarė, kad Lietuvos Aukščiausiajam Teismui patvirtinus šią Taikos sutartį, nagrinėjama civilinė byla Nr. e3K-3-137-313/2022 ir antstolio (*duomenys neskelbtini*) pradėta vykdomoji byla Nr. (*duomenys neskelbtini*) bus nutrauktos remiantis atitinkamai [CPK 359 straipsnio](#) 5 dalimi, 293 straipsnio 5 punktu, [CPK 629 straipsnio](#) 1 dalies 5 punktu. Sutarties (*duomenys neskelbtini*) punktu šalys patvirtino, kad joms žinoma, jog, teismui patvirtinus taikos sutartį ir bylą nutraukus, jos nebegalės kreiptis į teismą iš naujo tais pačiais pagrindais, dėl to paties dalyko ir tarp tų pačių asmenų, t. y. kad teismo nutartis, kuria patvirtinta šalių taikos sutartis, turi galutinio teismo sprendimo (lot. *res judicata*) galią.
28. Vykdomąją bylą nutraukia antstolis savo patvarkymu ([CPK 630 straipsnio](#) 1 dalis). Ginčo šalys taikos sutartimi susitarė (*duomenys neskelbtini*). Iš Taikos sutarties turinio matyti, kad ginčo šalims vykdomosios bylos nutraukimo pasekmės taip pat yra suprantamos.
29. Teismui nenustačius [CPK 42 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytų aplinkybių, kurioms esant negalima tvirtinti taikos sutarties, (*duomenys neskelbtini*) šalių sudaryta taikos sutartis patvirtintina pagal joje išdėstytas sąlygas. Patvirtinus šalių sudarytą taikos sutartį, pirmosios instancijos teismo ir apeliacinės instancijos teismo priimti procesiniai sprendimai naikintini ir byla nutraukina ([CPK 293 straipsnio](#) 5 punktas, 359 straipsnio 1 dalies 6 punktas).
30. Kasacine tvarka nagrinėjama byla Lietuvos teismų informacinėje sistemoje („Litako“) pažymėta kaip nevieša, byloje taip pat yra priimta teismo nutartis bylos neviešinimo klausimų nagrinėjamoje byloje kilęs ginčas dėl žalos atlyginimo priteisimo, spresti klausimai, susiję su (*duomenys neskelbtini*) verslo organizavimo klausimais, kurie sudaro jų komercinę paslaptį. Dėl to teisėjų kolegija, priimdama procesą užbaigiančią nutartį, pažymi, kad bylos medžiaga, taip pat Taikos sutarties turinys, remiantis [CPK 10 straipsnio](#) 2 dalies kriterijais, yra nevieša ([CPK 10 straipsnio](#) 2 dalis).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

31. Pagal [CPK 87 straipsnio](#) 2 dalį, jeigu byla, patvirtinus taikos sutartį, užbaigima ją nagrinėjant apeliacine ar kasacine tvarka, grąžinama 100 procentų žyminio mokesčio, sumokėto už apeliacinį ar kasacinį skundą, kai byla užbaigima iki bylos nagrinėjimo iš esmės pradžios. Atsakovas, paduodamas kasacinį skundą, sumokėjo (*duomenys neskelbtini*) žyminio mokesčio, ši suma atsakovui grąžintina.
32. Taikos sutarties 1 (*duomenys neskelbtini*) punktu šalys susitarė, kad (*duomenys neskelbtini*).
33. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (*duomenys neskelbtini*) pažymą kasacinis teismas turėjo (*duomenys neskelbtini*) Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu ([CPK 88 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Dėl to (*duomenys neskelbtini*).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 140 straipsnio 3 dalimi, 340 straipsnio 5 dalimi, 359 straipsnio 1 dalies 6 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Panaikinti (*duomenys neskelbtini*) teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos (*duomenys neskelbtini*) nutartį ir (*duomenys neskelbtini*) teismo (*duomenys neskelbtini*) sprendimą. Patvirtinti ieškovės, atsakovo ir trečiojo asmens (toliau – Ieškovė, Atsakovas, Trečiasis asmuo, Šalys) sudarytą taikos sutartį (toliau – Taikos sutartis) šiomis sąlygomis: „(*duomenys neskelbtini*).“
Civilinę bylą Nr. e3K-3-137-313/2022 nutraukti.
Grąžinti atsakovui (*duomenys neskelbtini*) (a. k. (*duomenys neskelbtini*)) (*duomenys neskelbtini*) Eur žyminio mokesčio, sumokėto už kasacinį skundą.
Nustatyti, kad bylos medžiaga yra nevieša.
Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai
Bublienė

Alė Bukavinienė

Artūras Driukas